

Compliance Meldregeling

Lidl Nederland

Huizen, juli 2024

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Doel van de Compliance Meldregeling	4
3. Wie kan gebruik maken van de meldregeling?	5
4. Wat kan er gemeld worden onder de meldregeling?	5
5. Waar en hoe kan een melding gemaakt worden?	6
5.1 Interne meldkanalen.....	6
5.2 Melding over de Compliance Officer of directie van Lidl	8
5.3 Extern melden bij de autoriteiten.....	8
6. Vertrouwelijkheid & bescherming identiteit melder	9
7. Bescherming van de melder & overige betrokkenen	9
7.1 Bescherming tegen benadeling	9
7.2 Gevolgen valse of onterechte melding	9
8. Behandeling van de interne melding	10
8.1 Beoordeling relevantie	10
8.2 Ontvangstbevestiging en registratie	10
8.3 Het onderzoek	10
8.4 (Voorlopige) maatregelen	11
8.5 Na afloop van het onderzoek.....	11
8.6 Recht op advies	11
8.7 Bejegeningsonderzoek door het Huis voor Klokkenuiders.....	11
9. Behandeling van de externe melding	12
10. Privacy	12

1. Inleiding

Bij Lidl Nederland¹ hechten we veel waarde aan verantwoord ondernemen en integer zakendoen. Daarom moeten alle medewerkers² zich houden aan de Compliance Gedragsregels. Hierin staan de basisprincipes voor het naleven van wetten en regels en voor integer handelen.

Door de Compliance Gedragsregels te volgen, zorgen we o.a. voor de veiligheid van onze producten, het voorkomen van fraude en corruptie, de bescherming van persoonsgegevens en de bescherming van mensenrechten en het milieu.

Wij vinden het belangrijk om geïnformeerd te worden over mogelijke onregelmatigheden en/of misstanden³ met betrekking tot Lidl Nederland.

2. Doel van de Compliance Meldregeling

Het doel van deze meldregeling is:

- de mogelijkheid te bieden om in vertrouwen zorgen te kunnen uiten over het bestaan van mogelijke onregelmatigheden en/of misstanden met betrekking tot Lidl Nederland;
- de melder te beschermen tegen (straf)maatregelen of een oneerlijke behandeling;
- een laagdrempelig meldsysteem te bieden, zodat meldingen preventief en tijdig gedaan kunnen worden en een tijdige en adequate opvolging intern mogelijk is;
- de directie op de hoogte te stellen van gevaarlijke of illegale activiteiten die risico's opleveren voor Lidl, haar medewerkers, klanten, leveranciers, de omgeving of de maatschappij;
- het ondersteunen van de cultuur van openheid, verantwoordelijkheid en integriteit.

In de hoofdstukken hierna wordt uitgelegd wie gebruik kan maken van de meldregeling, wat er gemeld kan worden, hoe een melding gedaan kan worden en hoe met de melding om wordt gegaan.

---

¹ In deze meldregeling wordt onder "Lidl" of "Lidl Nederland" verstaan: Lidl Nederland GmbH, Lidl Logistics B.V., Lidl Online International Logistics B.V., LOIL Leasing B.V., Metropool Development B.V. en Devco Zwolle Stadshagen B.V., tenzij dit expliciet anders is aangegeven.

² Onder medewerker valt ook de uitzendmedewerker, inleenmedewerker, ZZP'er, vrijwilliger en stagiair.

³ Zie hoofdstuk 4 voor een omschrijving van de begrippen "onregelmatigheid" en "misstanden".

3. Wie kan gebruik maken van de meldregeling?

De volgende personen (hierna: melder) kunnen een vermoeden van een misstand en/of onregelmatigheid melden:

- Een (voormalige) medewerker van Lidl. Hieronder valt ook de:
  - Uitzend- en inleenmedewerker;
  - ZZP'er;
  - (voormalige) (on)betaalde vrijwilliger;
  - (voormalige) (on)betaalde stagiair.
- Een sollicitant van Lidl;
- (personen die werken onder verantwoordelijkheid van) leveranciers, aannemers, onderaannemers of andere dienstverleners waar Lidl een zakelijke relatie mee heeft/heeft gehad;
- Een klant van Lidl.

4. Wat kan er gemeld worden onder de meldregeling?

Onder de meldregeling kunnen (vermoedens van) onregelmatigheden en misstanden met betrekking tot Lidl Nederland worden gemeld.

Deze meldregeling is niet bedoeld voor:

- individuele arbeidsgeschillen waarbij geen sprake is van een onregelmatigheid of misstand als hieronder beschreven. Voor advies bij dergelijke arbeidsgeschillen kan contact worden gezocht met de vertrouwenspersonen⁴ van Lidl.
- klachten over producten of dienstverlening waarbij geen sprake is van een onregelmatigheid of misstand als hieronder beschreven. Voor die klachten kan contact worden gezocht met onze afdeling Customer Care⁵.

Met een **onregelmatigheid** bedoelen we een gedraging of gebeurtenis dat een integriteitsincident of een misstand is of kan worden.

Een **misstand** is:

- A. Een schending of gevaar voor schending van het Unierecht. De volgende onderwerpen vallen onder het Unierecht:
- overheidsopdrachten;
  - financiële diensten, producten en markten, voorkoming van witwassen van geld en terrorismefinanciering;
  - productveiligheid en productconformiteit;
  - veiligheid van het vervoer;
  - bescherming van het milieu;
  - stralingsbescherming en nucleaire veiligheid;
  - veiligheid van levensmiddelen en diervoeders, diergezondheid en dierenwelzijn;
  - volksgezondheid;
  - consumentenbescherming;
  - bescherming van de persoonlijke levenssfeer en persoonsgegevens, en beveiliging van netwerk- en informatiesystemen;
  - financiële belangen van de Europese Unie;

⁴ Lidl Helpt – 0800-543543578, optie 6 of VP@lidl.nl

⁵ <https://customercare.lidl.nl/SelfServiceNL/s/>

- de interne markt (vrij verkeer van goederen, personen, diensten en kapitaal), mededinging, staatssteun en vennootschapsbelasting.
- B. een handeling of nalatigheid waarbij het maatschappelijk belang in het geding is bij:
- I. een schending of een gevaar voor schending van een wettelijk voorschrift of van interne regels die een concrete verplichting inhouden en die op grond van een wettelijk voorschrift door een werkgever zijn vastgesteld, dan wel
  - II. een gevaar voor de volksgezondheid, voor de veiligheid van personen, voor de aantasting van het milieu of voor het goed functioneren van Lidl Nederland als gevolg van een onbehoorlijke wijze van handelen of nalaten.

Bij een **vermoeden** gaat het om een op redelijke gronden gebaseerd vermoeden dat er sprake is van een onregelmatigheid of misstand.

Voorbeelden van onregelmatigheden en misstanden zijn:

- intimidatie
- discriminatie
- diefstal
- belangenverstremming
- corruptie
- fraude
- boekhoudfraude
- ongeoorloofde mededinging
- lekken van vertrouwelijke informatie
- privacy schendingen
- schending van belastingregelgeving
- gevaarstelling voor gezondheid en veiligheid van medewerkers/leveranciers/klanten,
- schending van aanbestedingsregels,

5. Waar en hoe kan een melding gemaakt worden?

5.1 Interne meldkanalen

Een melding kan op de volgende manieren gemaakt worden:

a. Bij de Compliance Officer van Lidl

De melding kan schriftelijk of per e-mail gemaakt worden via:

Lidl Nederland GmbH
Afdeling Compliance
Postbus 198
1270AD Huizen
E-mail: compliance@lidl.nl

Daarnaast kan de melder de Compliance Officer verzoeken om de melding mondeling te doen. Dit kan telefonisch, via Microsoft Teams of binnen een redelijke termijn via een gesprek op locatie te doen.

b. Via het BKMS-systeem

De melding kan ook gemaakt worden via het online meldsysteem Business Keeper Monitoring System® (hierna: BKMS) van Business Keeper AG. Alle binnenkomende

informatie wordt afgehandeld door de Compliance Officer. BKMS is een op het internet gebaseerde applicatie en kan vanaf elk apparaat met een internetverbinding worden opgeroepen via de volgende link:

<https://www.bkms-system.net/bkwebanon/report/clientInfo?cin=12ldl12&c=nl&language=dut>

De melder wordt door middel van vrije tekst- en selectievelden door een gestructureerd meldproces geleid. De melder kan zelf beslissen om anoniem te blijven of een met name genoemde melding te doen. Er kan een postvak worden ingericht waarmee een dialoog kan worden gestart of de beantwoording van vragen mogelijk is. Hierdoor kan ondanks dat de anonimiteit gewaarborgd blijft, een informatie-uitwisseling plaatsvinden met de Compliance Officer van Lidl.

c. Bij de interne vertrouwenspersonen Lidl

Medewerkers van Lidl (waaronder uitzend- en inleenmedewerkers, ZZP'ers, vrijwilligers en stagiaires) kunnen telefonisch of per e-mail een melding doen bij een van de interne vertrouwenspersonen van Lidl. De vertrouwenspersoon biedt de melder een luisterend oor en kan de melder informeren over de mogelijke vervolgstappen die voor de melder openstaan. De vertrouwenspersoon handelt volledig vertrouwelijk en onafhankelijk en is er voor de medewerker. De vertrouwenspersonen zijn bereikbaar via:

Lidl Helpt – 0800-543543578, optie 6

E-mail: VP@lidl.nl

d. Bij de externe vertrouwensadvocaat

Strafrechtadvocaat Lisa van der Wal is aangesteld als externe vertrouwensadvocaat. De melder kan zich op elk gewenst moment tot haar wenden met informatie over een vermoeden van onregelmatigheden en/of misstanden zoals omschreven in hoofdstuk 4.

Mevrouw Van der Wal zal de informatie zorgvuldig controleren en, indien er sprake is van concrete aanwijzingen voor een mogelijke onregelmatigheid en/of misstand, desgewenst anoniem doorsturen naar de Compliance Officer van Lidl.

Als externe vertrouwensadvocaat is mevrouw Van der Wal gehouden aan de geheimhoudingsplicht en het verschoningsrecht. Zij geeft persoonlijke gegevens alleen door aan Lidl nadat de melder daar uitdrukkelijk toestemming voor heeft gegeven.

De vertrouwensadvocaat ondersteunt o.a. bij het voorkomen en tegengaan van benadeling van de medewerker die een melding doet. De vertrouwensadvocaat bespreekt met de melder welke risico's op benadeling aanwezig zijn, op welke wijze die risico's kunnen worden verminderd en wat de melder kan doen als de melder van mening is dat sprake is van benadeling. Indien de melder van mening is dat sprake is van benadeling, dient de melder dat onverwijld te bespreken met de vertrouwensadvocaat. De vertrouwensadvocaat draagt zorg voor een schriftelijke vaststelling hiervan en kan hiervan – met toestemming van de melder – melding maken bij Lidl.

De contactgegevens van de externe vertrouwensadvocaat zijn:

Mevr. mr. Lisa van der Wal
De Roos en Pen Advocaten
Keizersgracht 332
1016 EZ Amsterdam
T: +31 (0)6 2049 0433
F: +31 (0)020 622 6577
E: vanderwal@deroosenpen.nl

5.2 Melding over de Compliance Officer of directie van Lidl

- a. Indien de melder een onregelmatigheid en/of misstand wil melden waarbij de Compliance Officer van Lidl betrokken is, dan kan deze melding gedaan worden:
- via het BKMS-systeem rechtstreeks bij Lidl Stiftung Co. & KG (door in het BKMS-systeem te kiezen voor doorzending aan de ‘internationale organisatie’); of
  - bij de externe vertrouwensadvocaat.
- b. Indien de melder een onregelmatigheid en/of misstand wil melden waarbij de directie van Lidl betrokken is, dan kan deze melding gedaan worden:
- via het BKMS-systeem rechtstreeks bij Lidl Stiftung Co. & KG (door in het BKMS-systeem aan te geven dat er sprake is van betrokkenheid van de directie); of
  - bij de Compliance Officer; of
  - bij de externe vertrouwensadvocaat.

Het BKMS-systeem, de Compliance Officer of de externe vertrouwensadvocaat zal in dit geval de melding doorsturen naar Lidl Stiftung Co. & KG, waar de melding door de Compliance Officer van Lidl Stiftung Co. & KG in behandeling zal worden genomen.

5.3 Extern melden bij de autoriteiten

We moedigen aan om (vermoedens van) onregelmatigheden en misstanden intern te melden, zodat Lidl daar onderzoek naar kan doen en het intern kan oplossen. De melder mag een (vermoeden van) een misstand ook rechtstreeks melden aan een bevoegde autoriteit. Onregelmatigheden kun je niet extern melden bij de bevoegde autoriteit. De bevoegde autoriteiten zijn o.a.:

Autoriteit	Voor meldingen over:
▪ Autoriteit Consument en Markt (ACM)	Mededinging. O.a. concurrentievervalsing door verboden prijsafspraken
▪ Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA)	voedsel- en productveiligheid
▪ Autoriteit Persoonsgegevens (AP)	persoonsgegevens
▪ Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA)	arbeidsomstandigheden
▪ Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT)	transport; milieu
▪ Belastingdienst en FIOD	bedrijfsvoering en administratie;
▪ Gemeente	de naleving van Drank- en Horecawet
▪ Het huis voor klokkenluiders	werk gerelateerde misstanden en de onheuse bejegening van de melder na het melden van een misstand. De melder moet een werkrelatie hebben met de organisatie waar de melding over gaat

6. Vertrouwelijkheid & bescherming identiteit melder

Bij de behandeling van de melding dienen alle betrokkenen de hoogste mate van vertrouwelijkheid te waarborgen. Alle betrokken personen zijn verplicht om vertrouwelijke gegevens geheim te houden. Tenzij Lidl een wettelijke plicht heeft om te melden.

Met vertrouwelijke gegevens wordt in ieder geval de identiteit van de melder en de beschuldigde personen bedoeld als ook bedrijfsgeheimen. Ook indirecte informatie die kan leiden tot bekendwording van de identiteit van de melder is vertrouwelijk.

Lidl houdt bij de behandeling de kring van betrokkenen zo klein mogelijk.

7. Bescherming van de melder & overige betrokkenen

7.1 Bescherming tegen benadeling

De melder en betrokken derden (zoals degene die de melder bijstaat, de onderzoeker(s) en getuigen) worden beschermd en worden in geen geval benadeeld als gevolg van de melding. Voorwaarde van deze bescherming is dat de melder redelijke gronden heeft (met feiten onderbouwd) om aan te nemen dat de gemelde informatie juist is op het moment van de melding. Het is niet nodig dat de melder bewijs aandraagt voor de vermoedens.

Lidl tolereert niet dat bedreigingen worden geuit of represailles of andere acties worden ondernomen tegen de melder of betrokken derden. Indien er desondanks bedreigingen, represailles of acties plaatsvinden, dan dient de betrokkene zich direct te melden bij de Compliance Officer. Lidl spreekt medewerkers die zich schuldig maken aan benadeling van de melder of andere betrokken personen daarop aan en kan hen een waarschuwing of een disciplinaire maatregel opleggen. Indien de melder bij de gemelde misstand en/of onregelmatigheid betrokken is, zal bij de te bepalen sanctie rekening worden gehouden met het feit dat de melder de misstand en/of onregelmatigheid zelf heeft gemeld.

7.2 Gevolgen valse of onterechte melding

We verwachten dat de melder te goeder trouw een melding doet. Indien blijkt dat de melding niet reëel is en/of er geen bevestiging kan worden gevonden voor de melding, zullen er geen maatregelen genomen worden tegen de melder die te goeder trouw zorgen heeft geuit.

Lidl aanvaardt niet dat een melder een melding doet waarvan de melder weet, of redelijkerwijs dient te weten dat deze onjuist (te kwader trouw) is. Indien opzettelijk ten onrechte een melding van een misstand en/of onregelmatigheid is gedaan dan wel de melder redelijkerwijs had moeten weten dat er geen sprake was van een misstand en/of onregelmatigheid, dan levert dat op zichzelf een integriteitsschending op.

Valse meldingen of meldingen te kwader trouw zullen gepaste gevolgen hebben voor de melder, waaronder aansprakelijkstelling voor de schade die is/wordt geleden door de personen en/of organisatie(s) die zijn getroffen door de valse melding.

8. Behandeling van de interne melding

8.1 Beoordeling relevantie

Na ontvangst van een melding wordt door de Compliance Officer, de interne vertrouwenspersoon of de externe vertrouwensadvocaat allereerst gekeken of de melding compliance-relevantie heeft. Relevantie ontbreekt in ieder geval:

- i. indien sprake is van kwader trouw;
- ii. in geval van onvoldoende informatie en er bovendien geen mogelijkheid bestaat om nadere informatie te verkrijgen;
- iii. indien de melding geen verband houdt met een misstand en/of onregelmatigheid zoals beschreven in deze regeling.

De externe vertrouwensadvocaat zal de melding, indien er sprake is van compliance-relevantie, desgewenst anoniem doorsturen naar de Compliance Officer van Lidl.

De interne vertrouwenspersoon zal, indien er sprake is van compliance-relevantie, de medewerker adviseren over het maken van een melding via de Compliance Officer of het BKMS-systeem.

8.2 Ontvangstbevestiging en registratie

De Compliance Officer bevestigt de melding onverwijld maar **uiterlijk binnen zeven dagen** na ontvangst van de melding aan de melder. De bevestiging geschiedt schriftelijk, per e-mail of via het BKMS-postvak.

Wanneer de melder mondeling een melding doet dan neemt de Compliance Officer na voorafgaande instemming van de melder het gesprek op of zorgt de Compliance Officer voor een volledige en nauwkeurige schriftelijke weergave van het gesprek. De melder krijgt de gelegenheid om de schriftelijke weergave van het meldingsgesprek te controleren, te corrigeren en voor akkoord te tekenen of per e-mail goed te keuren.

De Compliance Officer registreert de ontvangen melding in het register.

8.3 Het onderzoek

- De Compliance Officer beoordeelt wie verantwoordelijk is voor de afhandeling van de melding en stuurt de melding door aan de verantwoordelijke persoon. De Compliance Officer kan ook zelf verantwoordelijk zijn voor de afhandeling.
- De verantwoordelijke persoon stelt een onderzoek in naar de gemelde misstand en/of onregelmatigheid.
- De Compliance Officer kan naar eigen inzicht ook een externe dienstverlener aanstellen voor het uitvoeren van het onderzoek.
- Indien noodzakelijk wordt de melder in de gelegenheid gesteld om gehoord te worden. Ook kunnen gedurende het onderzoek andere betrokkenen gehoord worden.
- Indien Lidl daartoe aanleiding ziet zal degene over wie de melding gaat in het kader van hoor en wederhoor worden gehoord. Van het horen van degene over wie de melding gaat wordt in ieder geval afgezien voor zover en zolang dit het onderzoek schaadt.

- De persoon die verantwoordelijk is voor het onderzoek draagt zorg voor een schriftelijke vastlegging van alle gevoerde gesprekken en legt deze vastlegging ter controle, correctie, goedkeuring en ondertekening voor aan degene die gehoord is. Degene die gehoord is ontvangt hiervan een en afschrift.
- Afhankelijk van de wijze waarop de melding is gedaan, wordt de melder **uiterlijk binnen drie maanden** na de ontvangstbevestiging van de melding schriftelijk, per e-mail, via BKMS, de leidinggevende, interne vertrouwenspersoon of externe vertrouwensadvocaat op de hoogte gehouden van de status van de melding en het onderzoek.

8.4 (Voorlopige) maatregelen

In sommige gevallen kan het noodzakelijk zijn om:

- gedurende het onderzoek al voorlopige (veiligheids)maatregelen te treffen om reeds geleden schade te beperken of verergering van de begane overtreding te voorkomen;
- rechtshandavingsinstanties zoals politie of justitie in te schakelen of op de hoogte te stellen.

8.5 Na afloop van het onderzoek

- a. Na afloop van het onderzoek stelt de Compliance Officer een onderzoeksrapport op. Dit onderzoeksrapport kan – afhankelijk van de omstandigheden van het geval – besproken worden met de Algemeen Directeur, overige directieleden en/of leidinggevende(n).
- b. Afhankelijk van de wijze waarop de melding is gedaan wordt de melder schriftelijk, per e-mail, via BKMS, de leidinggevende, interne vertrouwenspersoon of externe vertrouwensadvocaat op de hoogte gebracht van de afronding van de melding en het standpunt van Lidl omtrent het gemelde vermoeden van een misstand of onregelmatigheid.

8.6 Recht op advies

De melder heeft het recht om een onafhankelijk advies in te winnen met betrekking tot diens melding. De melder kan bijvoorbeeld een adviseur van de afdeling Advies van het Huis voor Klokkenuiders, een advocaat of jurist raadplegen. Kiest een melder ervoor een betaalde adviseur in te schakelen, dan komen de kosten voor eigen rekening van de melder.

8.7 Bejegeningsonderzoek door het Huis voor Klokkenuiders

Indien de melder van een misstand ontevreden is over de behandeling door de Compliance Officer of de verantwoordelijke onderzoeker, dan kan de melder het Huis voor Klokkenuiders verzoeken onderzoek te doen naar de manier waarop Lidl de melder heeft behandeld. Een zogenaamde bejegeningsonderzoek.

Het Huis voor Klokkenuiders voert een bejegeningsonderzoek alleen uit als er sprake is van een werkrelatie. Dat wil zeggen dat, m.u.v. klanten, alle melders genoemd in hoofdstuk 3 een bejegeningsonderzoek kunnen verzoeken.

9. Behandeling van de externe melding

De bevoegde autoriteit moet de melder binnen drie maanden na ontvangst van de melding informeren over de beoordeling en voor zover van toepassing de opvolging van de melding, tenzij die informatie het onderzoek of de gerechtelijke procedure in gevaar zou kunnen brengen of in strijd is met een wettelijke geheimhoudingsplicht. De bevoegde autoriteit mag deze termijn eenmaal, mits voldoende gemotiveerd, met drie maanden verlengen.

- a. Als de melder niets ontvangt van de bevoegde autoriteit binnen de termijnen van drie tot zes maanden of bericht krijgt waaruit naar objectieve maatstaven blijkt dat de melding onvoldoende wordt opgepakt, is de melder ook beschermd wanneer de melder de openbaarheid opzoekt.

De melder mag ook direct de melding openbaar maken wanneer de melder redelijke gronden heeft om aan te nemen dat:

- de misstand een dreigend of reëel gevaar kan zijn voor het algemeen belang;
- een risico bestaat op benadeling bij melding aan een bevoegde autoriteit, of
- het niet waarschijnlijk is dat de misstand doeltreffend wordt verholpen.

- b. De termijnen van drie en zes maanden gaan over het geven van informatie aan de melder over de voortgang van het onderzoek en de acties naar aanleiding van de melding. Het onderzoek hoeft niet te zijn afgerond binnen die termijnen.

- c. Lidl behoudt zich de vrijheid voor ook zelf een externe melding te doen bij een externe (toezichthoudende) instantie.

10. Privacy

We verwerken in het kader van deze meldregeling de volgende persoonsgegevens: naam, functie, (mail)adres en telefoonnummer van de melder, degene over wie de melding gaat en indien van toepassing betrokken derden⁶.

Alle in het kader van de melding verzamelde persoonsgegevens zullen door Lidl behandeld worden met in achtneming van de geldende privacywetgeving. We verwerken verkregen persoonsgegevens uitsluitend voor het afhandelen van de melding en slechts voor de termijn dat de gegevensverwerking noodzakelijk is.

De verzamelde gegevens worden alleen verstrekt aan de personen die deze gegevens nodig hebben ter afhandeling van de melding of ter naleving van de wet of als hiermee een zwaarwegend publiek belang wordt gediend.

Nadat het doel bereikt is, worden de verzamelde gegevens geanonimiseerd of op gecertificeerde wijze vernietigd.

---

⁶ o.a. Compliance Officer, vertrouwenspersoon, externe vertrouwensadvocaat, (verantwoordelijke) onderzoekers, getuigen.